

Szegedi Tudományegyetem

Bartók Béla Doktori Iskola

KÉPZÉSI TERV

A képzésről

Az SZTE BBMK Doktori Iskolája zenei előadóművészeti területen folytat doktori képzést (DLA). A képzési ágak tagolódása az egyetem mesterképzési szakstruktúrájára épül, és kiteljesíti a háromfokozatú képzés ama tendenciáját, amely a specifikus szaktudások széles spektrumú rendszere felől (BA képzés) a mesterszakok összefoglaló jellegén át, a doktori képzés integratív struktúrájához vezet.

A képzés a tudományegyetemek doktori szabályainak megfelelően szerveződik.

A képzési terv az SZTE BBMK Doktori Tanácsa által elfogadott kredithálók szerinti tantervi programra épül. A képzés egyszerre támogatja a kutatási és a zenei előadóművészeti tevékenységekben történő előrehaladást, elősegítve ezzel azt, hogy később, a doktori eljárás során a jelölt sikeresen megvédje disszertációját és bemutassa mesterművét.

A képzés első felét (1-4. félév) nappali tagozatos képzés, második szakaszát (5-8. félév) a doktori iskola személyi állományára támaszkodó, témavezetői és szakértői konzultációk mentén előrehaladó, nagyobb részét önálló kutatói tevékenység határozza meg.

Tehát az első két évben a kutatás mellett kiemelt feladat a képzés, a második két évben a hangsúly a kutatás mellett a disszertációra helyeződik át.

A művészeti programok a Doktori Iskola által meghirdetett témákban folynak. Ennek következtében az egyes művészeti területeken belüli, egy-egy jól körül határolt témához vagy szemléletmódhoz kapcsolódó specializációk, illetve az arra épülő tematikák jelentik a képzés alapvető karakterét.

A doktori képzésre felvett hallgatók továbbtanulása a Doktori Iskolában

A doktori képzésre a doktori iskola által meghirdetett felvételi rend alapján felvett doktorandusz hallgatók képzése folyik a Doktori Iskolában. Az Iskola biztosítja számukra a tanterv szerinti elvárások teljesítésének lehetőségét. A Témavezető, a doktori iskola vezetőjének felügyeletével számon tartja a hallgatók előrehaladását. (Félévi beszámoló, folyamatos szakmai konzultáció)

A Doktori Iskola oktatási és kutatási programjának szerkezete

Képzési és kutatási szakasz 2 év

komplex vizsga (az egyéni felkészülőknek felvételi vizsga)

Kutatási és disszertációs szakasz 2 év

műhelyvita

abszolutórium

a disszertáció leadása

a disszertáció megvédése

a fokozat odaítélése

A képzés tanterve programonként a gyakorlati alkotó–kutató munka kurzusainak tekintetében eltérő, de képzési követelményrendszerként egységesen megjeleníthetők. A nyolc féléves szakmai alkotó–kutató munkán kívül a hallgató egyéni programjától függően vesz fel további speciális szakmai, általános- és szakelméleti, a BBMK, illetve az SZTE más karainak kínálatából válogatva és a Témavezető hozzájárulásával.

A doktorandusz hallgatónak lehetősége van más felsőoktatási intézményben is felvenni elméleti kurzusokat, amennyiben ez programjához szükséges. A hallgató a felvételi vizsgán a Doktori Tanács által elfogadott zeneművészeti/művészetelméleti szakmai programját valósítja meg a szervezett képzés folyamán.

A doktori képzés a tudományterület sajátosságaihoz és a doktorandusz igényeihez igazodó egyéni vagy csoportos felkészítés keretében folyó képzési, kutatási és beszámolási tevékenység, amely

- képzési és kutatási,

valamint

- kutatási és disszertációs

szakaszból áll.

A doktori képzés során, a negyedik félév végén, a képzés képzési és kutatási szakaszának lezárásaként és a kutatási és disszertációs szakasz megkezdésének feltételeként komplex vizsgát kell teljesíteni, amely méri, értékeli a tanulmányi, kutatási előmenetelt.

Az 1-4. szemeszter nagy hangsúllyal gyakorlati alkotó-kutatómunkát jelent (1. tantárgycsoport). Ezt kiegészítik az elméleti kutatások. (2. tantárgycsoport.) A kétféle, gyakran összefonódó működés eredményezi az elvárt művészeti–tudományos eredményt.

A 4. szemeszter végén, a komplex vizsgán ad erről számot a doktorandusz.

A képzés fő irányait a tantárgyak felsorolása és a részletes tanterv mutatják, mely gyakorlati és elméleti tantárgycsoportokat tartalmaz. A tantárgycsoportokban vannak kötelező, és szabadon választható tantárgyelemek.

Kötelező kurzusok

Doktorszeminárium

Az első négy félévben valamennyi doktorandusznak kötelező. A heti 2 órás (félévenként 4 kredites) doktorszeminárium alatt a doktoranduszok szövegértési, olvasási, jegyzetelési gyakorlatokat végeznek, beszéd- és kifejezőképességük javítására vitákat folytatnak, gyakorolják a bibliográfiakészítést, cikk, könyv szövegének szerkesztését, fogalmazását, a lábjegyzetkészítést, megismerik a különbözőformátumrendszereket; közös anyaggyűjtéseket végeznek a módszerek megismerésére, recenziókat, cikk-és könyvismertetőket tartanak előszóban vagy fogalmaznak írásban.

Doktorkollégium

A doktoranduszok a programok/alprogramok szerint mind a képzési és kutatási szakaszban (1-2. év), mind pedig a kutatási és disszertációs szakaszban (3-4. év), összesen nyolc szemeszteren keresztül együttesen vesznek részt a programok/alprogramok vezetői által irányított doktorkollégium munkájában. E kollégiumok tematikái a programok/alprogramok sajátosságai szerint a következő típusokba sorolhatók:

- közös hangszerez meghallgatások, előjátások és azok megbeszélése;
- a program doktoranduszainak közös hangverseny-, előadás-, próba-, konferencialátogatása;

- készülő disszertációk tartalmának, vázlatának és fejezetrésztetének előadása, belső opponálása és megvitatása;
- az illető program egy-egy fontos témájának közös feldolgozása meghívott külső előadókkal;
- 4-6 órás rövid szemináriumok tartása a fő témától távolabb eső, de látókörbővítő témafeldolgozások céljából.

A doktorkollégium a képzés első szakaszában félévenként heti 2 órás (4 kredit) foglalkozást, míg a második szakaszban intenzívebb kutatómunkát jelent, amelyben a hangsúly az önálló szakmai munkára és a disszertációírássra helyeződik.

Folyamatos zenei tevékenység

A programok/alprogramok vezetői által leigazolt egyéni kredit, amely a doktorandusz önálló művészeti tevékenységét méri. Ide tartozik a hangversenyek, kamarazenei és zenekari tevékenység, a zeneszerzői munkásság, valamint a bemutatók, cikkek publikálásának értékelése. A folyamatos zenei tevékenységgel a képzés minden félévében félévenként 8 kreditet, összesen 64 kreditet kell szerezni.

Disszertáció konzultáció

A disszertációkonzulens által leigazolt egyéni kredit, amely a képzés első félévének kivételével minden félévben kötelező. A disszertációkonzultáció keretében a választott konzulens értékeli a disszertáció előkészítésében és megírásában való időarányos előrehaladást. Hasonlóan a doktorkollégiumhoz, a disszertációkonzultáció a képzés első szakaszában (a 2-4. félévben) félévenként 4 kreditet ér, míg a kutatási és disszertációs szakaszban már nagyobb hangsúlyt kap, ezért félévente 10 kredit jár érte.

Kötelezően választható kurzusok és tantárgyelemek

Zenei és művelődéstörténeti kurzusok A Doktori Iskola szemeszterenként 8-10 tantermi kurzust hirdet meg, melyekből a doktoranduszok a kreditkövetelmények figyelembevételével választhatnak.

A kurzusok két csoportra oszlanak:

- az első csoportot az általános zenei, zenetörténeti, zeneesztétikai, előadóművészet-

történeti, kompozíciós stb. szemináriumok,

- a másik csoportot az értelmiségi gondolkodásmódot fejlesztő általános történeti, művelődéstörténeti előadások, szemináriumok alkotják.

A képzés első szakaszában zenei kurzusokból összesen 20 kreditet, művelődéstörténeti kurzusokból pedig összesen 12 kreditet kell teljesíteni, a doktoranduszok által választott félévekben. A kurzusok teljesítése történhet aktív, illetve passzív módon: az első esetben intenzív munkával (beszámoló, előadás, vizsga stb.), illetve a második esetben csak bejárással (de mindkét esetben a maximum három alkalomról történő hiányzás mellett). A kurzusok kreditértéke heti 2 órás foglalkozás aktív részvételével 4 kredit, heti 2 órás foglalkozás passzív részvételével 2 kredit, heti 1 órás foglalkozás aktív részvételével 2 kredit, illetve heti 1 órás foglalkozás passzív részvételével 1 kredit.

Idegen nyelvű kurzusok/nemzetközi kreditek

Az idegen nyelven meghirdetett zenei vagy művelődéstörténeti kurzusok, továbbá külföldi tanulmányút, külföldi mester hazai (idegennyelvű) egyetemi kurzusa, nemzetközi szeminárium, konferencia teljesítésével a képzés első szakaszában összesen 6 kreditet kell szerezni, a doktorandusz által választott módon és szemeszterben. A nemzetközi kreditek beszámítását egyénileg kérvényezni kell, és az így kapható kreditek számáról a DLA Doktori Tanácsa dönt.

Szabadon választható tantárgyak

A doktoranduszoknak lehetősége van áthallgatni más egyetemek doktori képzésébe, ahol szabadon választott – de a programvezetővel/alprogramvezetővel előre egyeztetett, a doktorandusz által jól hasznosítható, a kutatásitémájához kapcsolódó–kurzusokkal krediteket szerezhetnek. Emellett a képzés első szakaszában megszerzendő összesen 6 szabadon választható kredit a Doktori Iskola saját zenei, művelődéstörténeti vagy idegen nyelvi kurzusainak, továbbá mesterkurzusoknak a teljesítésével is megszerezhető. Ezen kívül a DLA képzésben az SZTE Bartók Béla Művészeti Karán (a Doktori Szabályzat rendelkezéseivel összhangban) végzett oktatótevékenységért is ebben a tantárgycsoportban lehet kreditet elismertetni.

A hallgató az önálló munka során, egyéni kutatási programja megvalósítása folyamán kísérletező alkotói magatartásformákat próbál ki és sajátít el (Egyéni DLA-program, kutatás) a Témavezetővel konzultálva (Konzultáció a témavezetővel).

Gyakorlati alkotó–kutató munkájáról, a kutatás előrehaladásáról minden félév végére írásbeli beszámolót készít, a felhasznált bibliográfia csatolásával.

A „Félévi beszámoló” min. 8000 leütés, max. 16000 leütés.

A beszámoló mellékletként tartalmazza az elkészült művek szakszerű dokumentációját.

A 8 félév során összesen 240 kreditet kell szerezni.

1-4. szemeszterben 90 kutatási kredit és 50 képzési kredit, az 5-8. szemeszterben 20 kredit a sikeres komplex vizsga, és 80 kutatási kredit. A komplex vizsga anyagát a kötelező elméleti tárgyak, és a hozzájuk tartozó bibliográfia képezi, valamint a hallgató az általános művészetelméleti jártassága. A komplex vizsga másik elméleti része a doktori disszertáció szinopszisa és egy fejezetének prezentációja. A komplex vizsga gyakorlati eleme a művészi tevékenység prezentációja. A komplex vizsgára jelentkezés feltétele a második nyelvből alapfokú komplex nyelvvizsga megléte. A sikeres komplex vizsga értékelése 2 fokozatú: teljesítette/nem teljesítette.

A komplex vizsga menete:

Két részből áll. A sikeres vizsga 20 kreditet ér.

1. Írásbeli:

A komplex vizsga írásbeli részében a bíráló bizottság a doktorandusz hallgató, a doktori disszertáció megírásához szükséges készségeit vizsgálja; ennek elméletét a „Tudományos írásmű” kurzuson a hallgatók megismerhették, egyéni felkészülők esetében feltételezett ennek tudása.

Vizsgázónak két, egymástól eltérő témájú tanulmányvázlatot kell elkészítenie. (Kerülendők az általános és személyes művészeti projektleírások és a féléves szakmai beszámolók szövegrészletei!)

Az írásműnek három szempontot kell érvényre juttatnia:

1. Kutatáson kell alapulnia (ez lehet empirikus vagy pusztán a szakirodalmak alapos

feldolgozása is),

2. színvonalas szakirodalomra kell támaszkodnia (a témavázlatnak tartalmaznia kell a bibliográfiát, a tanult könyvészeti adatolásnak megfelelően),
3. színvonalasan, a tudományos írásmű kommunikációs és etikai normáit betartva kell megírni.

Vizsgálónak fel kell tudnia mutatni, hogy képes önálló szempontok alapján, a szakirodalomban elmerülve, de azt kritikusan kezelve kontextualizálni az adott témát, vagyis képes szövegét közleménykarakterűvé formálni.

A szöveg terjedelme és formai követelménye:

10.000 karakter szóközökkel, lábjegyzetek és bibliográfia nélkül, 12 pontos Times New Roman

2. Szóbeli:

A tavaszi szemeszter vizsgaidőszakban megszervezésre kerülő szóbeli vizsgán, az előadóművészek eljátszanak a repertoárból egy a kutatási témájukhoz kapcsolódó művet, melynek kottáját 2 példányban a vizsgabizottságnak a helyszínen átadják. (maximum 10 percben)

A Doktori Iskola tanulmányi és vizsgarendje

Az abszolutórium megszerzéséig a Doktori Iskola és a kari, egyetemi doktori szabályzatok rendelkeznek a fokozatszerzés feltételeiről és követelményeiről. A Doktori Iskolában a kurzusok teljesítésének tekintetében kétértékű (teljesítette/nem teljesítette) értékelés van.

A tanulmányok sikeres befejezéséhez szükség van a 8 félév lezárására összesen 240 kredit megszerzésére.

Az abszolutórium annak dokumentuma, hogy a doktorandusz hallgató a képzés minden tanulmányi kötelezettségének eleget tett.

Műhelyvita

A doktori értekezés és mestermű dokumentáció benyújtását megelőzően a doktorjelöltnek műhelyvitát kell kezdeményeznie, melyben a jelölt téziseit és mesterművét szakmai szempontból vizsgálják, és jegyzőkönyvileg véleményezik. A vitát a doktorjelölt a Doktori Iskola vezetőjének benyújtott írásos kérelmével kezdeményezi. A vita után a jelöltnek lehetősége van művét vagy téziseit módosítani, vagy az elhangzottakat figyelmen kívül hagyni, de a doktori eljárás szabályozott határidejét nem lépheti túl erre az eljárásra hivatkozva. A vitára meghívottak listájára a jelölt és témavezetője javaslatot tesz a DIT számára és az eseményt doktori iskolával közösen szervezi. A vita vezetését a doktori iskola vagy a doktori program vezetője látja el, a jegyzőkönyvet a doktori iskola irodavezetője vezeti, és a jelenlévők közül két személy aláírásával hitelesíti. A jegyzőkönyvet a Doktori Iskola megőrzi. A vita időtartama kb. 90 perc, mely a jelölt min. 15 perces értekezés és mestermű bemutatására, illetve a feltett kérdések és válaszok időtartamára oszlik.

Az SZTE BBMK Doktori Iskola hallgatói a 8. teljesített félév lezárultával megszerzett abszolutóriumuk elnyerésétől számított egy éven belül benyújtják doktori mesterművüket és a kutatásaikat összefoglaló disszertációjukat. Ezek követelményeit és a doktori eljárás folyamatát lásd a Doktori Iskola Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában.

Fokozatszerzési eljárás és disszertáció benyújtása

A doktori fokozatszerzésre a doktoranduszoknak az abszolutórium birtokában lehet jelentkezniük. A disszertációt a fokozatszerzési eljárásra vonatkozó kérelem benyújtásával egyidőben, de legkésőbb a komplex vizsgától számított három éven belül, illetve az abszolutórium megszerzésétől számított egy éven belül be kell adni. A fokozatszerzési eljárásra vonatkozó kérelem benyújtását, valamint a disszertáció általános tartalmi és formai követelményeit, illetve annak benyújtási rendjét a Doktori Szabályzat tartalmazza.

Kredithálók

A zenei előadóművészet (DLA) művészeti terület kredithálója

Doktori Iskola – DLA																					
SZAKTERÜLETI ISMERETEK																					
Kód	Kötelező tantárgyak	ÓRA-TÍPUS	1.		2.		3.		4.		ÖSSZ. KR. 2. év vége	5.		6.		7.		8.		ÖSSZ. KR. 4. év vége	ÖSSZ. KR.
			KR.	SZ.	KR.	SZ.	KR.	SZ.	KR.	SZ.		KR.	SZ.	KR.	SZ.	KR.	SZ.	KR.	SZ.		
D_DSZ	Doktorszeminárium	GY	4	gy	4	gy	4	gy	4	gy	16									0	16
D_DK	Doktorkollégium	GY	4	gy	4	gy	4	gy	4	gy	16	12	gy	12	gy	12	gy	12	gy	48	64
D_FZT	Folyamatos zenei tevékenység	GY	8	gy	8	gy	8	gy	8	gy	32	8	gy	8	gy	8	gy	8	gy	32	64
D_DIK	Disszertáció-konzultáció	GY			4	gy	4	gy	4	gy	12	10	gy	10	gy	10	gy	10	gy	40	52
D_ZK	Zenei kurzus	GY									20									0	20
D_MT	Művelődéstörténeti kurzus	E+GY									12									0	12
D_IK	Áthallgatás vagy szakmai tanulmányút	E+GY									6									0	6
DS_ZK	Szabadon választható tantárgy	E+GY									6									0	6
D_KV	Komplex vizsga*	E							0	v	0									0	0
D_MV	Nyilvános műhelyvita**	E									0							0	v	0	0
ÖSSZESEN:			20		24		24		20		120	30		30		30		30		120	240

*Komplex vizsga (kötelező a 4. félév végén).

**Kötelező a 8. félév végén.